

המנהל הכללי
Director General

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

ט"ז בתמוז, התשע"ג
24 יוני 2013
סימוכין: 35540413
(במענה: ציין סימוכין)

אל: עו"ד רואן עזאייזה, מנהלת ועדות המשמעת, לשכה משפטית

הנדון: ד"ר מריה זקוטסקי
מכתבך במייל מיום 13.6.13

תודה.

מאמץ את החלטתכם.

בברכה,

פרופ' רוני גמזו

העתק: עו"ד מירה היבנר-הראל, היועצת המשפטית

תאריך: 12.6.13

לכבוד
פרופ' רוני גמזו
המנהל הכללי
משרד הבריאות

**הנדון: - המלצה לפי סעיף 44א לפקודת הרופאים
בענין ד"ר מריה זקוטסקי**

1.רקע-

1.1 ביום 3.6.2013 התמנו הח"מ, לפי הוראות סעיף 44א לפקודת הרופאים (נוסח חדש) התשל"ז-1976 (להלן "הפקודה") להמליץ בפניך בענין הרשיון לעסוק ברפואה של ד"ר מריה זקוטסקי (להלן "הרופאה") זאת, נוכח כתב האישום שהוגש נגדה לבית משפט השלום בכפר סבא בת.פ. 45427/05/13 (להלן "כתב האישום").

1.2 להלן, בתמצית, עובדות כתב האישום: -
בכתב האישום נטען כי בהיותה רופאה מרדימה בבית החולים מאיר בכפר סבא, ניהלה מערכת יחסים זוגית עם שמעון קופר אשר היה נשוי באותה עת לג'ני קופר ז"ל. שמעון קופר הציג בפני הרופאה מצג שווא לפיו הוא עובד ביחידה סודית בכוחות הבטחון והוטל עליו להתנקש בחיי אדם בשליחות כוחות הבטחון. לשם כך, טען בפניה, הוא זקוק לחומר קטלני שאינו נגלה בבדיקות טוקסיקולוגיות. במאי 2009, חרף העובדה שהנאשמת תהתה מדוע אינו מקבל את החומר מכוחות הבטחון, בררה את הנושא עבורו ואף התיעצה עם עמיתה, ד"ר פאולינה קליימן, רופאה מרדימה אף היא, שהטילה ספק באמיתות סיפורו של קופר.
לאחר בירורים, מסרה הרופאה לקופר את שמו של החומר הקטלני (לגביו הוטל איסור פרסום) הסבירה לו את יתרונותיו בכל הנוגע להתפרקותו המהירה בדם והמוות המהיר שבכוחו לגרום. בהמשך, במועד שאינו ידוע, לפני 21.8.09, גנבה הרופאה 3 אפולות של החומר הקטלני ומסרה אותן לנאשם ביחד עם מזרק מתאים והסבר לאופן השימוש, וזאת חרף ידיעתה הברורה כי החומר עלול להמית אדם ומיועד לכך על ידו.

1.3 הרופאה הואשמה בעבירות של מעשי פזיזות ורשלנות לפי סעיף 338(א)(8) לחוק העונשין, עבירת גניבה לפי סעיף 384 לחוק העונשין ועבירת ניפוק תרופות מרשם ללא מרשם – עבירה לפי סעיף 60 לפקודת הרופאים.

1.4 מב"כ הצדדים למדנו כי הרופאה נחקרה במסגרת חקירת רצח שהתנהלה כנגד שמעון קופר בחשד לרצח אשתו ג'ני קופר ביום 21.8.2009. במהלך חקירה זו נעצרה הרופאה ובסיום חקירתה שוחררה בתנאים מגבילים ע"י בית המשפט, כיניהם גם האיסור לעסוק ברפואה.

1.5 לאחרונה, הגיש ב"כ הרופאה בהליך הפלילי, עו"ד דוד יפתח, בקשה לשינוי תנאי השחרור באופן שיותר לרופאה לעסוק ברפואה. בעקבות פניה זו התקבלה ביחידת הדין המשמעתי פניית ב"כ הפרקליטות ומכאן הדיון שבפנינו.

1.6 לעת עתה נדחה הדיון בבית משפט השלום בכפר סבא עד לקבלת החלטה ע"י מנכ"ל משרד הבריאות.

2. הדין בפני הועדה

2.1 ביום 10.6.13 הופיעו בפני הועדה הרופאה (מלווה באחיה) וב"כ עו"ד ערן קייזמן וכן עוה"ד שני אדרי ויונתן ברג ממשרד התובעת הראשית במשרד הבריאות להצגת עמדותיהם באשר להמלצות הועדה.

2.2 להלן, בתמצית, טענות ב"כ משרד הבריאות:-

- א. לאור חומרת המעשים המיוחסים לרופאה נדרש להתלות את רשיונה לעסוק ברפואה.
- ב. הנסיבות האופפות את העבירות שיוחסו לרופאה בכתב האישום הן חמורות ביותר:-
הרופאה השתמשה בידע המקצועי, בנגישותה לתרופות ובסביבת עבודתה כדי לפגוע באדם, ניצלה את מעמדה וגישתה לתרופות כדי לגנוב את החומר הקטלני ופעלה תוך מודעות מלאה לתוצאות השימוש בו.
- ג. העבירות בוצעו במסגרת עיסוקה כרופאה וקשורות קשר הדוק לעיסוק ברפואה.
- ד. מעיון בת/1 (הודעתה של הרופאה בחקירתה במשטרה מיום 31.10.2012), עולה כי ידעה שכן זוגה ישתמש בחומר לצורך המתת אדם ופעלה בניגוד גמור לתפקידו ויעודו של הרופא בהצלת חיים.
- ה. בפעולותיה של הרופאה יש כדי להעיד על שיקול דעת לקוי. עידוב התחומים בין האישי למקצועי תרם לכך שחרף אזהרתה והסתייגותה של חברתה למקצוע בחזרה להתעלם ולהמשיך בפעולותיה.
- ו. אין בנסיבות של מערכת היחסים הזוגית וסיומה, כדי לנטרל את חשש לשלום הציבור מהמשך עבודתה כרופאה שכן הוכחה במעשיה שיקול דעת לקוי.
- ז. סעיף 44 נועד להגן על הציבור במקום בו קיים חשש לשלום הציבור מהמשך עבודתה כרופאה. הסעיף נועד גם לשמור על אמון הציבור במקצוע הרפואה.
- ח. האדוועים והחקירה זכו לחשיפה תקשורתית גדולה ושוכה של הרופאה לפעילות מקצועית, חרף הגשת כתב האישום, יפגע פגיעה קשה באמון הציבור ברופאיו.
- ט. ההליך לפי סעיף 44 אינו עונשי אלא הליך שנועד להגן על האינטרס הציבורי, כבוד מקצוע הרפואה ואמון הציבור במערכת הרפואה וברופאים. העבירות החמורות והקלון שבעבירות נלמד מנסיבות ביצוע העבירות שבמקרה זה הן חמורות ביותר.
- י. אין מקום לשקול הגבלת תחומי העיסוק או הטלת פיקוח, אין כל אפשרות להצמיד אליה אדם שיפקח על כל מעשיה כרופאה וימנע שימוש לרעה בתרופות. הפעלת שיקול דעת כה לקוי מעלה חשש למעידה נוספת.

2.3 להלן, בתמצית, טענות ב"כ הרופאה, עו"ד קייזמן:-

- א. השימוש בסעיף 44 צריך להעשות במשורה וביד קפוצה באשר בהפעלתו יש פגיעה בזכויות יסוד של אדם, טרם הרשעתו בדין ובהיותו בחזקת חף מפשע. לאור הפגיעה בחופש העיסוק של הרופאה מתבקשת הועדה לשקול חלופות אחרות, פוגעניות פחות, בטרם יוחלט על התליית רשיונה לעסוק ברפואה.
- ב. העבירות בוצעו על ידי הרופאה לאחר שנפלה קורבן לנוכל מקצועי, שרצה להרוג את אשתו ותכנן לעשות זאת באמצעות הרפואה, תוך שהוא טווה סביבה את קוריו, יוצר קשר חם עם בני משפחתה ומספר על עצמו סיפורי גבורה ומפזר הבטחות לחיים משותפים. קופר ניצל את האמון והתלות של הרופאה לאחר שסיפר לה על עלילותיו ביחידה טודית ביותר.
- ג. העבירות שיוחסו לרופאה בכתב האישום אינן מן העבירות החמורות בספר החוקים וספק אם יש בהן קלון.
- ד. הרופאה סיפקה את החומר בידיעה שהיא פועלת לטובת המדינה ונגד ארביה.
- ה. כתב האישום אינו מיחס לרופאה ידיעה על תוכניותיו של בן זוגה או כוונה לסייע לו ברצח אשתו.

ו. אין כל סכנה לציבור בהמשך עבודתה כרופאה, אין כל סיכוי שתגנוב תרופות או תשתמש בהן לרעה. מדובר במעידה חד פעמית. הרופאה עברה הליכים קשים של חקירות ומעצר, ותקופה של מחסור כתוצאה מכך שלא יכלה לעבוד במקצועה ולמדה את הלקח הנדרש. לחלופין – ניתן להגביל את עבודתה כרופאה בפיקוח של רופא בכיר או להטיל הגבלות על תחום עיסוקה כרופאה (עו"ד קיזמן הפנה לשורה של דוגמאות בהן הוטלו הגבלות אולם לא הותלה הרשיון).

ז. מאז שחרורה ממעצר, לפני כ-7 חודשים הרופאה אינה עובדת במקצועה, חייה נהרסו כלכלית חברתית ומקצועית. היא מטופלת בבן הסובל מתסמונת אספרגר ועובדת לפרנסתה בעבודות נקיון ולמעשה גענשה עוד בטרם נגזר דינה.

ח. מבקש להתיר לה לעסוק במקצועה כרופאה מרדימה ולחילופין, להטיל מגבלות על עיסוקה כרופאה או על תחומי עיסוקה כרופאה.

2.4 הרופאה, ד"ר מריה זקוטסקי, ביקשה מהועדה להמליץ על חזרתה לעבודה כרופאה מרדימה. לדבריה, מזה 7 חודשים נותרה ללא מקורות קיום, חסכוניתה אזלו ובנה טובל. הרופאה הביעה צער וחרטה על מעשיה והפנתה לעובדה שבן זוגה לשעבר הוליך שולל את ילדיו, נשים רבות ומשפחותיהן.

3. דיון בטיעוני הצדדים והמלצות הועדה

סעיף 44א(א) לפקודת הרופאים (נוסח חדש) התשל"ז-1976 קובע :-

"היה למנהל יסוד סביר לחשד שרופא גרם ברשלנות חמורה למוותו של מי שהיה בטיפלו או לפגיעה חמורה בו, או הוגש נגד רופא מורשה כתב אישום על עבירה שיש עמה, בנסיבות הענין, משום קלון, רשאי הוא, על פי המלצת ועדה מיוחדת שיכנס לענין זה, להתלות את רשיונו של הרופא או להגביל את תחומי עיסוקו לתקופה שלא תעלה על ששה חודשים."

בענינו, הוגש כנגד הרופאה כתב אישום המיחס לה עבירות כאמור בסעיף 1.3 לעיל, לגביהן הצדדים נחלקו בדעתם האם יש בהן קלון. בבג"ץ 178/81 מ"ן בית המשפט העליון (כב' השופט ד. לוי) את העבירות מבחינת הקלון הכרוך בהן לשלושה סוגים :-

- א. עבירות שמטבע בריאתן יש עמן קלון אך יכול שהנסיבות המיוחדות בהן נעברה העבירה ישללו את פגם הקלון.
- ב. עבירות שמטבע בריאתן אין עמן קלון ושום נסיבות בעולם לא יהפכו עבירות אלה לעבירות שיש עמן קלון...
- ג. עבירות גבוליות שאין עמן קלון אך יש שבנסיבות מיוחדות יהיה בהן משום קלון"

לטעמנו, מבין שלוש העבירות המיוחסות לרופאה בכתב האישום עבירת הגניבה היא עבירה מובהקת שיש עמה קלון, אם כי יתכנו נסיבות שבהן ישלל פגם הקלון (גניבת ככר לחם על ידי אדם רעב למשל). למען הסר ספק, גניבת 3 אמפולות של חומר קטלני מבית החולים, תוך מודעות להשפעתו ותוצאות השימוש בו, מבססת לטעמנו את יסוד הקלון כנדרש בהפעלת סעיף 44א.

בהודעתה במשטרה ת/1 עמ' 9 שורה 289 אומרת הרופאה:-

"זה גרם לשיתוק שרירי זמני, בן אדם מפסיק לנשום, כשאנחנו משתמשים במקביל בהנשמה ואם לא אז זה גרם להפסקת נשימה... זה חומר שמשתק את השרירים".

עוד עולה מההודעה כי לפעולת הגניבה של החומר הקטלני קדמה פעילות מתמשכת של בירור, התיעצות עם עמיתה והכל בידיעה שהחומר הקטלני ישמש בידי בן זוגה לקטילת חיים. מכאן אף מסקנתנו שאין מדובר בפעולה נמהרת שבמהלכה הופעל שיקול דעת לקוי, אלא בפעילות נמשכת, ארוכת טווח שנמשכה חרף גורות האזהרה שהבהבו בדרכה.

אין חולק כי בהמלצותיה מתבססת הועדה על ראיות לכאורה, אולם מהדיון שהתקיים בפנינו עולה כי אין מחלוקת עובדתית או משפטית בין הצדדים לגבי העובדות והעבירות המיוחסות לרופאה וכי כתב האישום תואם את העובדות והשתלשלות העניינים כמפורט בת/1.

ב"כ משרד הבריאות הגישה לעיונו את כתב האישום שהוגש נגד שמעון קופר ממנו עולה לכאורה כי החומר הקטלני שגנבה הרופאה שימש אותו ברצח אשתו ג'ני ז"ל. אין ספק שתוצאה קשה זו אינה נזקפת לחובתה של הרופאה, שלא ידעה על מטרותיו של בן זוגה שהוביל אותה בכחש והיא פעלה בידיעה שהחומר ישמש להמתת אדם אחר, "אויב המדינה" כנגדרתה. יחד עם זאת, עולה בבירור מנסיבות הענין שהרופאה פעלה בשיקול דעת לקוי לאורך זמן ותוך דחף בלתי מסויג לרצות את בן זוגה.

לנגד עינינו עמדה העובדה כי רשיונה לעסוק ברפואה הותלה לפני כ-7 חודשים במסגרת תנאי השחרור בערובה וב"כ עתר בפנינו להסתפק בתקופה זו ולהתיר לה לחזור לעבודתה כרופאה מרדימה ולחילופין להטיל הגבלות על תחומי העיסוק, שכן הלקח הופק ואין כל חשש שתחזור על המעשים המיוחסים לה בכתב האישום. לא נעלמו מעינינו גם נסיבותיה האישיות הקשות, היותה מטופלת בילד עם צרכים מיוחדים, קשיי הפרנסה ואובדן מעמדה החברתי הכלכלי והמקצועי.

לטעמנו, ההליך לפי סעיף 44א לפקודת הרופאים אינו הליך עונשי אלא הליך שנועד להגן על הציבור, על האינטרס הציבורי ועל אמון הציבור ברופאיו. הפעלת הסמכות תעשה באופן מרוסן, מידתי וראוי ושלא למעלה מן הדרוש, בהתחשב בפגיעה המשמעותית הנגרמת לאדם שענינו נדון, בכבודו, בפרנסתו, בשמו הטוב ובחופש העיסוק שלו.

מששקלנו את כל האמור לעיל, איננו סבורים שניתן להתיר לרופאה לחזור ולעסוק במקצועה כרופאה מרדימה. העבירות לכאורה נעברו במסגרת עיסוקה כרופאה מרדימה תוך ניצול הידע המקצועי שברשותה, בגישותה לעמיתים למקצוע ולתרופות ותוך ידיעת הסיכון המתלווה לשימוש בחומר הקטלני. שיקול הדעת הלקוי ליווה אותה לאורך כל פעולותיה חרף כל האזהרות שניקרו בדרכה. לאור החשיפה התקשורתית שליוותה פרשה זו מצאנו כי בהחזרתה בעת הזו לעבודתה כרופאה, או כרופאה מרדימה אפילו תוך הגבלות תחומי העיסוק, יש כדי לפגוע פגיעה קשה באמון הציבור ברופאיו ובמערכת הרפואה.

סיכום

לאחר ששקלנו את האמור לעיל, אנו ממליצים בפניך להתלות את רשיונה של מריה זקוטסקי [REDACTED] לעסוק ברפואה לתקופה של ששה חודשים.

ד"ר יוסי בר
מנכ"ל משרד הבריאות ירושלים
10167
מנכ"ל משרד הבריאות ירושלים
14244
מנכ"ל משרד הבריאות ירושלים
1732

3. א. א. כ
זמירה גולדנר, ע"ד
מ.ר. 10757

פרופ' יעקב גוזל
חבר הועדה

ד"ר יוסי בר
יו"ר הועדה

זמירה גולדנר, ע"ד
נציגת היועץ המשפטי לממשלה